

Posudek diplomové práce

Bc. Klára Daňková, *Le proposizioni subordinate implicite in italiano a confronto con il francese*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta / Università Cattolica del Sacro Cuore, Milano, Facoltà di Scienze Linguistiche e Letterature Straniere, ak. r. 2015/2016, 147 stran.

Klára Daňková předložila italsky psanou diplomovou práci, která nejen svým rozsahem (147 stran), ale i svými kvalitami přesahuje základní požadavky kladené na tyto kvalifikační práce. Text je zdařilým výsledkem dvojího diplomu mezi FF JČU a Katolickou univerzitou Nejsvětějšího Srdce v Miláně.

Téma práce je zdánlivě prosté: srovnání implicitních vět v italštině a ve francouzštině. Jeho zpracování však předpokládá pečlivé uvedení do celé řady zásadních pojmů, jako jsou v té nejobecnější rovině syntax jednoduché věty i souvětí, morfologie a funkce nefinitních slovesných tvarů atd. Kromě precizní prezentace a diskuse těchto pojmů přináší práce i korpusově založené srovnání gerundiálních vět v italštině a ve francouzštině, z něhož plynou zajímavé rozdíly mezi oběma zkoumanými jazyky. Celá práce vyniká detailní analýzou všech aspektů, které s tématem práce souvisejí; formální i jazyková úroveň je mimořádná. Lze tedy hned na začátku říci, že diplomová práce Kláry Daňkové je ve všech ohledech zdařilým počinem.

Text je rozdělen do dvou částí: do teoretické a praktické. Část teoretická znatelně převažuje (sestává ze 4 kapitol) a mírně zastiňuje část praktickou (kapitola 5.), kde se diplomantka omezuje – z důvodů, které dobře popisuje – jen na jeden ze tří typů implicitních vět. Teoretická část je přehledně rozdělena do podkapitol věnujících se nejprve obecně souvětí (kap. 1), poté pak nefinitním slovesným tvarům (jejich tvarosloví i skladbě) (kap. 2. a 3.) a nakonec implicitním větám (kap. 4). Každá podkapitola analyzuje daný jev vždy nejprve v italštině, poté ve francouzštině. Praktická část, omezená, jak už bylo řečeno, na kap. 5, přináší korpusovou analýzu (založenou na žurnalistickém podkorpusu Presseurop, který je součástí InterCorpu) gerundiálních vět. Kromě frekvenční analýzy tu diplomantka předkládá také návrh vlastní sémantické klasifikace a typologii funkcí gerundia převzatou z nedávné publikace *Románské jazyky a čeština ve světle paralelních korpusů* (konkrétně z kap. 5).

Jak už jsem naznačil, práce je po všech stránkách mimořádně zdařilým textem. Pokud bych přesto měl vznést nějaké připomínky, pak jen pár drobných jazykových návrhů a několik interpretačních otázek.

1) Na s. 12 v pozn. 2 *Un'altra differenza (...) è poi rappresenta* nedává dobrý smysl; mohlo by být třeba *Un'altra differenza (...) risiede/consiste nel fatto*. Na s. 20 diplomantka „sklouzla“ k francouzštině ve spojení *comme une* (místo *come una*). Na s. 49 *entrambe le lingue* (jako to je ostatně správně i jinde). Na s. 120 se mi zdá, že číslování jen tří příkladů není šťastné – proč nejsou číslovány i ostatní?

Přejdu-li k věcným dotazům, rád bych zmínil následující.

2) Na s. 30 a dále je zmiňováno Egerlandovo pojetí morfologie nefinitních tvarů. Osobně se mi jeví jako problematické. Jestliže u participií autor navrhuje dekompozici *parl-ante*, *ved-e-nte*, *part-e-nte*, tedy rozložení na kořen-kmenovou samohlásku-flexivní koncovku, proč je pak u gerundia navrženo *parl-ando*, *ved-endo*, *part-endo* a sekvence *-ando/-endo* jsou prohlášeny za dvě různé (byť třeba alomorfní) koncovky? Vůbec netvrdím, že to je zcela chybné řešení. Jen vznáším dotaz, zda mohla diplomantka určité koncepce podrobit o něco kritičtější diskusi.

3) Podobně nejednotné je pojetí sloves kontroly. Nejprve na s. 37 (a pak později na s. 45 a lépe pak na s. 67) je zaveden pojem „controllore“. Jde o jev, kdy určitá slovesa takřkajíc zajišťují koreferenci subjektu v infinitivní větě buď se subjektem, anebo s předmětem v hlavní

větě (zmiňme příklady ze s. 51 *Giovanni a promesso a Maria di venire* vs. *Giovanni ha chiesto a Maria di venire*). Víím, že pojem *sloves kontroly* není u všech autorů stejný. Tím spíš by bylo dobré diskusi nějak sjednotit a zvolit tu či onu terminologii (mně osobně se jako docela přesná jeví ta na s. 67 – *verbi a controllo del soggetto, dell'oggetto* atd.).

4) Na s. 71 by asi mělo být řečeno, že spojka *onde* je výrazně archaická, typická už jen pro určité stylistické rejstříky.

5) Na s. 104-107 postrádám přesnější diskusi o rozdílu mezi prostým gerundiem *en parlant* a konstrukcí s *tout*. Na s. 104 je uvedena teze, která nemůže platit – jak mimochodem potvrzují příklady o pár stránek později (na s. 107 *tout en traitant*). Rozhodně neplatí, že *tout* preferuje slovesa *être* a *avoir*.

6) Proč je na s. 125 u modálních sloves v italštině *volere, potere, dovere*, a u francouzštiny jen *vouloir, devoir*?

7) U sémantických funkcí gerundia, které diplomantka přebírá z již zmíněné publikace, by se na s. 127-128 hodila stručná charakteristika. Je tam pouze uvedena tabulka, z níž je sice patrná frekvence jednotlivých typů, ale o něco méně jejich přesnější definice. Je to důležité mj. i proto, že diplomantka pak svá data podle jednotlivých typů (zcela správně!) klasifikuje.

8) V závěru na s. 137-138, kde je řeč o kondenzaci, by možná pomohl nějaký příklad. Jde totiž o zásadní tezi – tj. gerundium není volitelným stylistickým prostředkem kondenzace výpovědi, ale velmi často jedinou jazykovou strategií.

Na závěr bych jen rád řekl, že jsem velmi potěšen kvalitou předkládané diplomové práce, k obhajobě ji vřele doporučuji a hodnotím ji pochopitelně jako **výbornou**.

V Českých Budějovicích dne 8. srpna 2016

.....
doc. Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.
vedoucí diplomové práce